RÅDETS BESLUT

av den 16 december 1996

om ett flerårigt program för att främja en effektiv energianvändning i gemenskapen — Save II

(96/737/EG)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 103s. 1 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag (1),

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande (2),

med beaktande av Regionkommitténs yttrande (3),

i enlighet med det i artikel 189c i fördraget angivna förfarandet (4), och

med beaktande av följande:

1) I artikel 130r i fördraget fastställs att ett mål för gemenskapens miljöpolitik skall vara att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt.

2) Vid sitt möte den 29 oktober 1990 satte rådet upp som mål att senast år 2000 inom hela gemenskapen stabilisera de totala koldioxidutsläppen på 1990 års nivå.

3) Genom beslut 93/389/EEG (5) upprättades en övervakningsmekanism avseende utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser i gemenskapen.

4) Trots de ansträngningar som gjorts förväntas de koldioxidutsläpp inom gemenskapen som orsakas av energiförbrukning öka med 5—8 % mellan år 1995 och år 2000, om normal ekonomisk tillväxt förutsätts. Ytterligare åtgärder är därför oundgängliga.

5) I sitt meddelande av den 8 februari 1990 om energi och miljö framhöll kommissionen effektiv energianvändning som ett grundval för framtida ansträngningar för att minska energins negativa inverkan på miljön.

6) Det behövs omgående en förbättrad energihushållning för att bidra till miljöskyddet, större energiförsörjningssäkerhet samt en hållbar utveckling.

7) Kommissionen har genom grönboken av den 11 januari 1995 och vitboken av den 13 december 1995 meddelat rådet och Europaparlamentet sin syn på den framtida energipolitiken i gemenskapen och betydelsen av åtgärder för energibesparing och effektiv energianvändning.

8) Enligt artikel 130a i fördraget skall gemenskapen utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka sin ekonomiska och sociala sammanhållning, och den skall särskilt minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna. Energipolitiken bör ingå som en del i dessa strävanden.

9) Genom beslut 91/565/EEG (6) antogs ett gemenskapsprogram för effektiv energianvändning (Save) som syftar till att stärka infrastrukturen för en effektiv energianvändning inom gemenskapen. Detta program löpte ut den 31 december 1995.

10) Gemenskapen har konstaterat att Save-programmet är en viktig del i gemenskapens strategi för att minska koldioxidutsläppen. I kommissionens meddelande av den 8 maj 1991 om gemenskapens energiplaneringsaktiviteter på regional nivå, i rådets slutsatser om detta meddelande och i Europaparlamentets resolution av den 16 juli 1993 (7) fastslogs att dessa aktiviteter bör fullföljas, förstärkas och användas för att stödja gemenskapens energistrategi. Detta initiativ för regionala åtgärder bör nu helt införlivas med ett nytt Save II-program.

11) Genom Europaparlamentets och rådets beslut nr 1110/94/EG (8) fastställdes ett fjärde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration. En politik för effektiv energianvändning är ett viktigt instrument för att utnyttja och främja den nya energiteknik som ramprogrammet kommer att lägga grunden för. Save II-programmet är ett politiskt instrument som kompletterar detta program.

(1) EGT nr C 346, 23.12.1995, s. 14.
(2) EGT nr C 82, 19.3.1996, s. 13.
(3) EGT nr C 129, 2.5.1996, s. 36.
(4) Europaparlamentets yttrande av den 16 april 1996 (EGT nr C 141, 13.5.1996, s. 35), rådets gemensamma ståndpunkt av den 8 juli 1996 (EGT nr C 264, 11.9.1996, s. 46) och Europaparlamentets beslut av den 12 november 1996 (EGT nr C 323, 4.12.1996).
(5) EGT nr L 167, 9.7.1993, s. 31.
(6) EGT nr L 307, 8.11.1991, s. 34.
(7) EGT nr C 255, 20.9.1993, s. 252.
(8) EGT nr L 126, 18.5.1994, s. 1.

12) Save II-programmet syftar till att förbättra energiintensiteten när det gäller den slutliga förbrukningen med ytterligare en procentenhet per år utöver vad som annars skulle ha uppnåtts.

13) Vid sitt möte den 15 och 16 december 1994 förklarade rådet att målet att stabilisera koldioxidutsläppen endast kan uppnås genom ett samordnat åtgärdspaket som syftar till att öka energieffektiviteten och stimulera en mer rationell energianvändning, vilka åtgärder baseras på tillgång och efterfrågan på alla nivåer i fråga om produktion, omvandling, transport och förbrukning av energi, samt till att utnyttja förnybara energikällor. Till sådana åtgärder hör också lokala energihushållningsprogram.

14) Europaparlamentet efterlyste i sitt yttrande över kommissionens grönbok om energipolitiken [1] en formulering av målsättningar och ett gemensamt program för effektiv energianvändning och energibesparingar förenliga med målsättningarna för utsläppen av växthusgaser, i enlighet med överenskommelserna i Rio de Janeiro (1992) och Berlin (1995), hemställde om ett Save II-program och anmodade kommissionen att klargöra den roll den avser att spela när det gäller energibesparingar och effektiv energianvändning genom att skapa konkreta projet.

15) Effektivare energianvändning kommer att inverka positivt på såväl miljö som energiförsörjningssäkerhet, vilka är av global karaktär. Omfattande internationellt samarbete är därför nödvändigt för att uppnå bästa möjliga resultat.

16) Alla delar i gemenskapens åtgärdsprogram för en effektivare elanvändning, som upprättades genom beslut 89/364/EEG [2], bör införlivas med Save II-programmet. Det beslutet bör därför upphävas.

17) Koldioxidutsläppen skulle kunna minskas med mellan 180 och 200 miljoner ton fram till år 2000 genom en femprocentig förbättring av energiintensiteten när det gäller den slutliga efterfrågan i förhållande till normala förväntningar.

18) Save II-programmet är ett viktigt och nödvändigt instrument för att främja effektivare energianvändning.

19) För att förhindra dubbelarbete och uppnå synergi bör det vid genomförandet av programmet säkerställas nära samarbete med andra gemenskapsprogram som är direkt kopplade till främjandet av en effektiv energianvändning.

20) Det är politiskt och ekonomiskt önskvärt att öppna Save II-programmet för de associerade länderna i Central- och Östeuropa i enlighet med slutsatserna från Europeiska rådets möte i Köpenhamn i juni 1994 och huvuddragen i kommissionens meddelande till rådet i denna fråga i maj 1994, och för de associerade Medelhavsländerna Cypern och Malta.

21) För att säkerställa att gemenskapsstödet används på ett effektivt sätt skall kommissionen se till att projekten blir föremål för en grundlig förhandsbedömning och systematiskt övervaka och utvärdera framstegen i och resultaten av de understödda projekten.

22) Ett finansiellt referensbelopp enligt punkt 2 i Europaparlamentets, rådets och kommissionens förklaring av den 6 mars 1995 [3] införs i detta beslut för hela programmets varaktighet, utan att detta påverkar den budgetansvariga myndighetens befogenheter enligt fördraget.

23) Före utgången av 1997 bör det finansiella referensbeloppet för återstoden av programmets varaktighet ses över på grundval av en av kommissionen gjord utredning om samordningen av alla relevanta program inom energisektorn.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Gemenskapen skall stödja ett femårigt program för att på ett kostnadseffektivt sätt förbereda och genomföra åtgärder och insatser i syfte att främja effektiv energianvändning inom gemenskapen. De allmänna, övergripande målen för detta program är att

a) stimulera åtgärder för en effektiv energianvändning inom alla sektorer,

b) främja privata och offentliga konsumenters samt industrins investeringar i energibesparing,

c) skapa villkor för att förbättra energiintensiteten när det gäller den slutliga förbrukningen.

2. Gemenskapsfinansiering skall ges inom "Save II-programmet för att främja effektiv energianvändning inom gemenskapen", härefter kallat "programmet", för åtgärder inom ramen för målen i detta beslut.

Artikel 2

Följande slag av insatser och åtgärder för effektiv energianvändning skall finansieras inom ramen för programmet:

[1] EGT nr C 287, 30.10.1995, s. 34.
[2] EGT nr L 157, 9.6.1989, s. 32.
[3] EGT nr C 293, 8.11.1995, s. 4.

a) Utredningar och andra liknande insatser för att genomföra och komplettera gemenskapsåtgärder (t. ex. frivilliga överenskommelser, uppdrag till standardiseringsorgan, kooperativ upphandling och lagstiftning) i syfte att främja effektiv energianvändning, utredningar om energiprisernas inverkan på en effektiv energianvändning och utredningar för att fastställa energieffektivitet som ett kriterium inom gemenskapsprogrammen.

b) Sektorsvisa pilotinsatser som är avsedda att påskynda investeringar i effektiv energianvändning och/eller att förbättra konsumenternas energiförbrukningsmönster och som skall genomföras av organisationer eller offentliga och privata företag samt genom befintliga gemenskapstäckande nät eller tillfälliga grupperingar av organisationer och/eller företag som har bildats för att genomföra projekten.

c) Åtgärder föreslagna av kommissionen för att utveckla utbyte av erfarenheter i syfte att förbättra samordningen mellan gemenskapsaktiviteter, internationella, nationella, regionala och lokala aktiviteter genom lämpliga medel för spridning av information.

d) Åtgärder som de under c, men som föreslagits på annat sätt än av kommissionen.

e) Övervakning av vilka framsteg som görs i fråga om effektiv energianvändning i gemenskapen och enskilda medlemsstater, och en fortlöpande utvärdering och övervakning av de insatser och åtgärder som vidtagits inom ramen för programmet.

f) Särskilda insatser för att främja effektivt energiutnyttjande på regional nivå och tätortsnivå och ökad sammanhållning mellan medlemsstater och regioner i fråga om effektiv energianvändning.

Artikel 3

1. Samtliga kostnader för de insatser och åtgärder som avses i artikel 2 a, 2 c och 2 e skall betalas från Europeiska gemenskapernas allmänna budget.

2. Finansieringen av de insatser och åtgärder som avses i artikel 2 b, 2 d och 2 f skall utgöra högst 50 % av den totala kostnaden.

3. Återstoden av finansieringen av de insatser och åtgärder som avses i artikel 2 b, 2 d och 2 f får härröra från antingen offentliga eller privata medel eller en kombination av båda.

Artikel 4

1. Det finansiella referensbeloppet för att genomföra detta program skall uppgå till 45 miljoner ecu. De årliga anslagen skall godkännas av budgetmyndigheten inom budgetplanen.

2. Före utgången av 1997 skall rådet, i enlighet med tillämpliga bestämmelser i fördraget och på grundval av ett meddelande samt i förekommande fall förslag från kommissionen under beaktande av alla relevanta program inom energisektorn, se över det finansiella referensbeloppet för återstoden av programmet.

Artikel 5

1. Kommissionen skall ansvara för programmets ekonomiska och praktiska genomförande. Kommissionen skall även se till att insatserna inom ramen för detta program blir föremål för förhandsbedömning, övervakning och efterföljande utvärdering, vilket vid projektets avslutande skall inkludera en bedömning av effekterna och genomförandet samt av om de ursprungliga målen har uppnåtts.

2. De utvalda mottagarna skall varje halvår och vid slutförandet förelägga kommissionen en rapport.

3. De villkor och riktlinjer som skall tillämpas till stöd för alla insatser och åtgärder som avses i artikel 2 skall fastställas varje år med beaktande av följande:

— Kostnadseffektivitetskriterier, besparingspotentialen och miljökonsekvenser, i synnerhet en minskning av koldioxidutsläppen.

— Den prioriteringslista som avses i artikel 7.

— Medlemsstaternas sammanhållning i fråga om en effektiv energianvändning.

Den kommitté som anges i artikel 6.2 skall biträda kommissionen vid fastställandet av dessa villkor och riktlinjer.

Artikel 6

1. När det aktuella beloppet inte överstiger 100 000 ecu skall följande gälla:

Kommissionen skall biträdas av en rådgivande kommitté, som skall bestå av företrädare för medlemsstaterna och ha kommissionens företrädare som ordförande.

Kommissionens företrädare skall förelägga kommittén ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådskande frågan är, om nödvändigt genom omröstning.

Yttrandet skall protokollföras, och dessutom har varje medlemsstat rätt att begära att få sin uppfattning tagen till protokollet.

Kommissionen skall ta yttersta hänsyn till det yttrande som kommittén har avgivit. Den skall underrätta kommittén om det sätt på vilket dess yttrande har beaktats.

2. När det aktuella beloppet överstiger 100 000 ecu skall följande gälla:

Kommissionen skall biträdas av en kommitté, som skall bestå av företrädare för medlemsstaterna och ha kommissionens företrädare som ordförande.

Kommissionens företrädare skall föreläggа kommittén ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådskande frågan är. Den skall fatta sitt beslut med den majoritet som enligt artikel 148.2 i fördraget skall tillämpas vid beslut som rådet skall fatta på förslag av kommissionen. Medlemsstaternas röster skall vägas enligt bestämmelserna i samma artikel. Ordföranden får inte rösta.

Kommissionen skall besluta om åtgärder som skall ha omedelbar verkan. Om de föreslagna åtgärderna inte är förenliga med kommitténs yttrande skall kommissionen emellertid genast underrätta rådet. I sådana fall gäller följande:

— Kommissionen får uppskjuta verkställandet av de beslutade åtgärderna under en tid som inte överstiger en månad från dagen då rådet underrättades.

— Rådet får då fatta ett annat beslut med kvalificerad majoritet inom den tid som anges i föregående stycke.

Artikel 7

Kommissionen skall årligen upprätta en prioriteringslista för finansiering inom ramen för programmet. I denna lista skall det, på grundval av kortfattad information som varje medlemsstat årligen skall lämna in, beaktas hur Save II-programmet och de nationella programmen kompletterar varandra. De områden där de kompletterar varandra bäst skall prioriteras.

Den kommitté som avses i artikel 6.2 skall biträda kommissionen vid fastställandet av prioriteringslistan.

Artikel 8

1. Efter varje år som programmet genomförs skall kommissionen till Europaparlamentet och rådet överlämna en lägesrapport tillsammans med förslag till sådana ändringar som fastställts i enlighet med artikel 5.3, som kan bli nödvändiga mot bakgrund av det föregående årets resultat.

2. Efter programmets tredje år skall kommissionen till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om de åtgärder för en effektivare energianvändning som har vidtagits på gemenskapsnivå och i medlemsstaterna och om de resultat som har uppnåtts, med särskild hänvisning till de mål som anges i artikel 1. Rapporten skall åtföljas av förslag till sådana ändringar i programmet som kan bli nödvändiga mot bakgrund av dessa resultat.

3. När programmet har avslutats skall kommissionen göra en övergripande utvärdering av de resultat som har uppnåtts genom tillämpningen av detta beslut, och av överensstämmelsen mellan nationella insatser och gemenskapsinsatser. Den skall överlämna en rapport om detta till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, där den särskilt uppger i vilken grad det mål som anges i artikel 1 har uppfyllts.

Artikel 9

Beslut 89/364/EEG skall upphöra att gälla.

Artikel 10

Programmet skall vara öppet för de associerade länderna i Central- och Östeuropa enligt de villkor, inklusive finansiella arrangemang, som har tagits in i tilläggsprotokollen till associeringsavtalen om deltagande i gemenskapsprogram. Programmet skall vara öppet för Cypern och Malta på grundval av tilläggsanslag i enlighet med samma bestämmelser som gäller EFTA-länderna enligt förfaranden som skall beslutas med de berörda länderna.

Artikel 11

Detta beslut skall tillämpas från och med den 1 januari 1996 till och med den 31 december 2000.

Artikel 12

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 16 december 1996.

På rådets vägnar

D. HIGGINS

Ordförande